

Bruxelles, 16. prosinca 2025.
(OR. en)

16933/25

ELARG 172
COWEB 179
COEST 910

NAPOMENA

Od: Predsjedništvo
Za: Delegacije

Predmet: Zaključci predsjedništva o proširenju

Predsjedništvo napominje da je njegov predloženi tekst nacрта zaključaka Vijeća tijekom rasprava Vijeća o toj točki podržalo 26 delegacija.

Međutim, s obzirom na to da jedna delegacija nije podržala tekst, predsjedništvo je, u nedostatku konsenzusa, odlučilo izdati priloženi tekst kao zaključke predsjedništva.

ZAKLJUČCI PREDsjedništva O PROŠIRENju

1. Vijeće ponovno potvrđuje geostratešku važnost proširenja jer pruža značajan doprinos europskom miru, sigurnosti, stabilnosti i blagostanju u 21. stoljeću. Potrebno je održati učinkovit i vjerodostojan proces proširenja koji se temelji na zaslugama i kopenhaskim kriterijima, utvrđenim načelima i metodologiji.
2. Vijeće poziva sve partnere da iskoriste priliku i trenutačni zamah te poduzmu sve potrebne korake kako bi ubrzali svoj napredak na putu prema EU-u. U nepredvidivom geopolitičkom okruženju i dok Rusija na našem kontinentu vodi agresivni rat protiv Ukrajine, Europska unija i dalje je utočište mira, blagostanja i sigurnosti. Poštovanje međunarodnog prava, mirno rješavanje sukoba, pomirenje i regionalna suradnja načela su od najveće važnosti na koja se Unija obvezala.
3. Vijeće ponovno ističe da će se napredak svih partnera koji žele pristupiti i dalje ocjenjivati na temelju pravedne i stroge uvjetovanosti i njihovih vlastitih zasluga; na tom načelu temelje se pristupni pregovori, u čijem su središtu vladavina prava, demokracija i temeljna prava. Moraju poštovati i promicati vrijednosti Europske unije kako su utvrđene u Ugovorima. Članstvo u EU-u podrazumijeva sposobnost potpunog preuzimanja svih obveza koje proizlaze iz članstva. Napredak u pogledu temeljnih pitanja i dalje je ključno mjerilo za napredak prema članstvu u EU-u. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti uklanjanju svih nedostataka o kojima je izvijestila Komisija.

4. Kapacitet Unije za integraciju novih članica, uz istodobno održavanje njezine sposobnosti djelotvornog funkcioniranja i razvoja, važno je pitanje od općeg interesa kako za Uniju tako i za zemlje kandidatkinje. S obzirom na perspektivu dodatno proširene Unije, spremni moraju biti i buduće države članice i EU. Usporedno s time što će države koje žele postati članice pojačati svoje napore u pogledu reformi, EU mora obaviti potrebne interne pripremne radove i provesti reforme, kako je navedeno u Izjavi iz Granade i zaključcima Europskog vijeća iz lipnja 2024. Time će se osnažiti EU i pospješiti europski suverenitet. Vijeće će se i dalje baviti tim pitanjem i nastaviti s radom u skladu s dogovorenim postupcima.
5. Potpuna usklađenost sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU-a (ZVSP) i dalje je ključan aspekt procesa integracije u EU i snažan izraz strateškog izbora partnera. Vijeće očekuje od svih partnera da se u potpunosti usklade sa ZVSP-om EU-a, među ostalim u pogledu mjera ograničavanja. Vijeće pozdravlja kontinuirani doprinos partnera misijama i operacijama u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a (ZSOP).
6. Što se tiče zapadnog Balkana, dobrosusjedski odnosi i regionalna suradnja i dalje su ključne sastavnice procesa proširenja te procesa stabilizacije i pridruživanja. Vijeće snažno potiče partnere da riješe svoje bilateralne sporove i pitanja ukorijenjena u nasljeđu prošlosti, u skladu s međunarodnim pravom i utvrđenim načelima, među ostalim Sporazumom o pitanjima sukcesije.
7. Približavanje partnera EU-u već u razdoblju prije pristupanja i dalje je prioritet. Vijeće poziva zemlje kandidatkinje da u najvećoj mogućoj mjeri iskoriste postojeće mogućnosti i poziva Komisiju da iznese daljnje prijedloge o postupnoj integraciji.
8. Djelotvorna strateška komunikacija svih partnera i EU-a o proširenju i pogodnostima proširenja i dalje je od ključne važnosti.

9. Vijeće s posebnom pozornošću prima na znanje komunikaciju i izvješća Komisije od 4. studenoga 2025. te osobito pozdravlja:

- znatan napredak koji je nekoliko kandidata ostvarilo 2025. unatoč znatnim izazovima uzrokovanim agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine i kontinuiranim hibridnim aktivnostima. Pozdravljajući taj napredak, Vijeće sa zanimanjem očekuje poduzimanje daljnjih koraka kako bi se nastavilo s radom na odgovarajućim procesima pristupanja čim se ispune kriteriji i uvjeti to dopuste,
- činjenicu da je Crna Gora ostvarila daljnji napredak u pregovorima o pristupanju i da je 12 pregovaračkih poglavlja sada privremeno zatvoreno. Vijeće sa zanimanjem iščekuje privremeno zatvaranje daljnjih poglavlja što je prije moguće, kada se ispune uvjeti. Na temelju ukupnog napretka koji je Crna Gora ostvarila Vijeće donosi odluku da će se osnovati *Ad hoc* radna skupina za izradu ugovora o pristupanju s Crnom Gorom. U tom pogledu i kao prioritet Vijeće sa zanimanjem očekuje potreban pripremni rad kako bi se osiguralo učinkovito funkcioniranje *Ad hoc* radne skupine nakon njezina osnivanja, među ostalim u pogledu pojašnjenja ključnih načela budućih ugovora o pristupanju,
- činjenicu da je Albanija sada otvorila svih šest skupina pregovaračkih poglavlja i ostvaruje napredak u pregovorima o pristupanju,
- uspješan i pravodoban dovršetak postupka analitičkog pregleda od strane Ukrajine i Republike Moldove (dalje u tekstu: Moldova) i s posebnom pozornošću prima na znanje procjenu Komisije da je svih šest skupina poglavlja spremno za otvaranje. Vijeće sa zanimanjem očekuje otvaranje skupina poglavlja s obje kandidatkinje, počevši od skupine poglavlja o temeljnim pitanjima bez odgode, nakon čega će uslijediti druge skupine poglavlja, u skladu s metodologijom i pregovaračkim okvirima. Vijeće radi na pripremi sljedećih koraka,

- reforme partnerskih zemalja povezane s EU-om koje su omogućile dosad nezabilježenu dodatnu financijsku potporu koja se sada isplaćuje u okviru Instrumenta za Ukrajinu i planova rasta za zapadni Balkan i Moldovu.
10. Vijeće pozdravlja nove konkretne koristi koje donosi postupna integracija, uz istodobno potpuno očuvanje cjelovitosti unutarnjeg tržišta EU-a i jednakih uvjeta. Osobito sa zanimanjem očekuje:
- činjenicu da Ukrajina i Moldova pristupaju području „u roamingu kao kod kuće” od 1. siječnja 2026., čime će se građanima tih zemalja omogućiti da upućuju pozive prema Europskoj uniji i Europskom gospodarskom prostoru, iz njih i unutar njih te da upotrebljavaju mobilne podatke bez dodatnih naknada,
  - činjenicu da će partneri sa zapadnog Balkana postići isti cilj tijekom 2026. Vijeće poziva Komisiju da ubrza rad u tu svrhu,
  - znatno niže troškove bankovnih transakcija u eurima za građane i poduzeća, kao posljedice pristupanja Crne Gore, Srbije, Albanije, Sjeverne Makedonije i Moldove jedinstvenom području plaćanja u eurima (SEPA), s time da se očekuje da će im se uskoro pridružiti i drugi partneri.
11. Vijeće je i dalje predano tome da se kandidatkinjama pruži jasan i predvidljiv put prema članstvu u EU-u, među ostalim pojednostavnjenjem u okviru utvrđene metodologije. U tom pogledu naglašava vrijednost organiziranja političkih međuvladinih konferencija.

Vijeće s pozornošću prima na znanje Komunikaciju Komisije od 4. studenoga 2025. o politici proširenja EU-a, uključujući izvješća za Crnu Goru, Albaniju, Ukrajinu, Republiku Moldovu (dalje u tekstu: Moldova), Srbiju, Sjevernu Makedoniju, Bosnu i Hercegovinu, Kosovo*, Tursku i Gruziju.

CRNA GORA

1. Vijeće pozdravlja znatan napredak Crne Gore u pogledu reformi potrebnih za pristupanje EU-u, i pohvaljuje vladu na njezinoj odlučnosti u provedbi tih reformi. Vijeće prima na znanje ukupni napredak koji je dosad postignut u pregovorima o pristupanju, u kojima su otvorena sva 33 pregledana poglavlja, a 12 poglavlja je privremeno zatvoreno. Vijeće potiče vladu da slijedi svoj ambiciozan plan kako bi se pregovori o pristupanju uspješno zaključili. Vijeće potiče sve političke snage da zadrže svoj opći politički konsenzus i pojačaju svoje napore te da surađuju kako bi se osigurao daljnji napredak. Vijeće ponovno potvrđuje svoju potporu kontinuiranom napretku Crne Gore na njezinu putu prema EU-u i sa zanimanjem očekuje privremeno zatvaranje daljnjih poglavlja kada se ispune uvjeti.
2. Vijeće potiče Crnu Goru da nastavi s radom na provedbi **mjerila za zatvaranje**, osobito za poglavlja 23. i 24. o vladavini prava.

---

* Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244 (1999) i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

3. Crna Gora mora nastaviti napredovati na svojem putu provedbe reformi, osobito u pogledu pravosuđa, slobode izražavanja, slobode medija, borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala te javne uprave. EU očekuje od Crne Gore da općenito poveća svoje administrativne kapacitete. Vijeće primjećuje da je broj pravomoćnih presuda u predmetima korupcije na visokoj razini i dalje nizak i naglašava potrebu da Crna Gora poboljša svoje rezultate u pogledu istraga i kaznenog progona u predmetima korupcije i organiziranog kriminala na visokoj razini i osigura pravomoćne presude, odvratajuće kazne, zapljene i oduzimanja imovine. Vijeće poziva Crnu Goru da dodatno uskladi svoje izborno zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU-a i europskim standardima, osobito u pogledu financiranja političkih subjekata i izbornih kampanja.
4. Vijeće također potiče Crnu Goru da osigura kontinuirano funkcioniranje glavnih pravosudnih tijela te da ubrza i produbi provedbu ključnih **pravosudnih reformi** kako bi se osiguralo daljnje jačanje neovisnosti, profesionalnosti i odgovornosti pravosuđa. Crna Gora mora brzo dovršiti predstojeća imenovanja na slobodna radna mjesta s pomoću transparentnog i uključivog postupka savjetovanja, kao i postupaka koji se temelje na zaslugama.
5. Vijeće prepoznaje dobar napredak postignut u području azila i upravljanja **migracijama** te ponovno potvrđuje potrebu za brzim i potpunim usklađivanjem s viznom politikom EU-a.
6. Kad je riječ o **gospodarskim kriterijima**, Vijeće pozdravlja postojan rast gospodarstva, stabilnost bankovnog i financijskog sektora te poboljšanje na tržištu rada. Vijeće naglašava važnost zaštite neovisnosti središnje banke i transparentnih i nepristranih imenovanja članova odbora te pozdravlja nedavno imenovanje zamjenikâ guvernera. Vijeće potiče Crnu Goru da dodatno provede nužne strukturne reforme, smanji javni dug i nastavi raditi na jačanju fiskalnog upravljanja i transparentnosti.

7. Vijeće je i dalje predano daljnjem napretku postupne integracije Crne Gore u unutarnje tržište EU-a na temelju, među ostalim, poboljšane provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Vijeće pozdravlja tekuću provedbu **plana rasta** za zapadni Balkan u Crnoj Gori, koja je na dobrom putu da građanima donese konkretne koristi. Sa zadovoljstvom prima na znanje prva dva djelomična plaćanja u okviru Instrumenta za reforme i rast te potiče Crnu Goru da nastavi s provedbom svojeg programa reformi.
8. Vijeće napominje da su **dobrosusjedski odnosi** i regionalna suradnja i dalje ključne sastavnice procesa proširenja te procesa stabilizacije i pridruživanja.
9. Vijeće snažno pohvaljuje Crnu Goru na dosljednoj suradnji u pitanjima vanjske politike te za njezinu postojanu i dugotrajnu potpunu usklađenost sa **ZVSP-om EU-a**, uključujući mjere ograničavanja EU-a, što je snažan signal strateške predanosti Crne Gore njezinu putu prema EU-u. Ujedno pozdravlja kontinuirano aktivno sudjelovanje Crne Gore u misijama i operacijama EU-a u okviru ZSOP-a te njezin interes za jačanje takve suradnje. Dijalog o sigurnosti i obrani između EU-a i Crne Gore na visokoj razini fleksibilna je platforma za dublju i praktičnu suradnju.

ALBANIJA

10. Vijeće pozdravlja znatan napredak koji je Albanija postigla, a koji je doveo do otvaranja svih skupina pregovaračkih poglavlja. Vijeće pozdravlja ambiciozan plan vlade za uspješno zaključenje pristupnih pregovora i potiče sve političke snage i dionike da pojačaju napore i surađuju kako bi se osigurao daljnji napredak.
11. Vijeće podsjeća na ključnu ulogu albanskog **parlamenta** u raspravama i donošenju reformi povezanih s EU-om te osiguravanju da se one temelje na uključivom, konstruktivnom i transparentnom procesu.

12. Vijeće naglašava da će napredak u vezi sa skupinom poglavlja o **temeljnim pitanjima** odrediti opću dinamiku pregovora. Vijeće potiče Albaniju da intenzivira reforme u pogledu temeljnih pitanja, osobito kako bi do kraja zadovoljila **privremena mjerila** za poglavlja 23. i 24. o vladavini prava, čime bi se Albaniji omogućilo da počne privremeno zatvarati pregovaračka poglavlja. Albanija bi također trebala pojačati rad na zadovoljavanju **mjerila za zatvaranje** za sva pregovaračka poglavlja.
13. U području **temeljnih pitanja**, uključujući **vladavinu prava**, Vijeće sa zadovoljstvom prima na znanje kontinuiranu provedbu reforme pravosuđa u Albaniji i naglašava potrebu za održavanjem integriteta i odgovornosti pravosuđa primjenom visokih standarda utvrđenih postupkom provjere. Vijeće naglašava važnost neovisnosti pravosuđa, uključujući Specijaliziranu strukturu za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala (SPAK), te daljnjeg jačanja otpornosti pravosudnog sustava na unutarnje ili vanjsko uplitanje. Vijeće također podsjeća na važnost toga da Albanija osigura djelotvornu sudsku zaštitu i dosljednu provedbu sudskih presuda. Vijeće pozdravlja napredak koji je Albanija ostvarila u borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala te je poziva da nastavi s radom na ostvarivanju dobrih rezultata i ojača svoje kapacitete za rješavanje tih pitanja. Vijeće pozdravlja dobre rezultate koje su SPAK i njegovi sudovi već postigli, među ostalim u predmetima povezanim s korupcijom na visokoj razini. Vijeće također pozdravlja dobru suradnju s agencijama EU-a i država članica za izvršavanje zakonodavstva, koja bi se trebala nastaviti, među ostalim suradnju u financijskim istragama. Vijeće ponovno potvrđuje važnost pojačanih kontrola i konsolidiranih kapaciteta za zaštitu financijskih interesa EU-a.

14. Vijeće pozdravlja ostvareni napredak, među ostalim donošenjem zakonodavstva o pravima pripadnika nacionalnih manjina u području samoodređenja i upotrebe manjinskih jezika, o zaštiti osobnih podataka i o rodnoj ravnopravnosti. Podsjeća na važnost daljnjeg jačanja zaštite **temeljnih prava** u Albaniji. Potrebno je ojačati slobodu medija i slobodu izražavanja. Albanija mora dodatno pojačati napore kako bi ojačala neovisnost i pluralizam medija, među ostalim osiguravanjem potpune dekriminalizacije klevete, povećanjem transparentnosti vlasništva nad medijima te financiranjem i osiguravanjem sigurnog i zaštićenog okruženja za novinare. Vijeće naglašava važnost promicanja prava djeteta, kao i djelotvorne provedbe sekundarnog zakonodavstva o manjinama, provedbe sveobuhvatne reforme zemljišnog sektora te transparentne i vjerodostojne konsolidacije vlasničkih prava u skladu sa zajedničkim stajalištem EU-a o 1. skupini poglavlja. Potrebno je također dodatno ojačati ulogu civilnog društva i konstruktivna savjetovanja.
15. Vijeće napominje da su parlamentarni izbori održani 11. svibnja 2025. bili konkurentni unatoč utvrđenim nedostacima koje je potrebno otkloniti. Imajući to na umu, Vijeće poziva na uključivu i pravodobnu sveobuhvatnu **izbornu reformu**, u skladu s preporukama OEES-a/ODIHR-a i Venecijanske komisije.
16. Vijeće prepoznaje napredak postignut u području **migracija** i upravljanja granicama te istodobno naglašava važnost daljnjeg napretka u poboljšanju sustava prihvata i postupaka u području azila, kao i brzog i potpunog usklađivanja s viznom politikom EU-a.
17. Kad je riječ o **gospodarskim kriterijima**, Vijeće pozdravlja dobru razinu pripremljenosti Albanije u razvoju funkcionalnoga tržišnoga gospodarstva. Potiče Albaniju da pojača napore kako bi ostvarila napredak u pogledu kapaciteta za suočavanje s pritiskom konkurencije i tržišnim silama unutar EU-a te da na održiv način provede potrebne strukturne reforme.

18. Vijeće je i dalje predano daljnjem napretku postupne integracije Albanije u unutarnje tržište EU-a na temelju, među ostalim, poboljšane provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Vijeće pozdravlja tekuću provedbu **plana rasta** za zapadni Balkan u Albaniji, koja je na dobrom putu da građanima donese konkretne koristi. Sa zadovoljstvom prima na znanje prva dva djelomična plaćanja u okviru Instrumenta za reforme i rast te potiče Albaniju da nastavi s provedbom svojeg programa reformi.
19. Vijeće pozdravlja kontinuiran konstruktivni aranžman Albanije u **multilateralnoj i regionalnoj suradnji**. Vijeće napominje da su **dobrosusjedski odnosi** i regionalna suradnja i dalje ključne sastavnice procesa proširenja te procesa stabilizacije i pridruživanja.
20. Vijeće snažno pohvaljuje Albaniju na dosljednoj suradnji u pitanjima vanjske politike te za njezinu postojanu i dugotrajnu potpunu usklađenost sa **ZVSP-om EU-a**, uključujući mjere ograničavanja EU-a, što je snažan signal strateške predanosti Albanije njezinu putu prema EU-u. Vijeće također pozdravlja kontinuirano i aktivno sudjelovanje Albanije u misijama i operacijama EU-a u okviru ZSOP-a te spremnost na jačanje suradnje u okviru partnerstva u području sigurnosti i obrane s EU-om.

UKRAJINA

21. Vijeće ponovno oštro osuđuje agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, koji predstavlja očito kršenje Povelje UN-a, te podsjeća na nepokolebljivu potporu Europske unije neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica i potporu njezinu neotuđivom pravu na samoobranu od ruske agresije. EU će nastaviti pružati sveobuhvatnu, političku, financijsku, gospodarsku, humanitarnu, vojnu i diplomatsku potporu Ukrajini i njezinu stanovništvu sve dok je to potrebno.

22. Europsko vijeće prima na znanje da će se sva vojna potpora i sigurnosna jamstva za Ukrajinu pružati uz potpuno poštovanje sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica.
23. Vijeće pohvaljuje Ukrajinu za njezinu snažnu predanost i nepokolebljiv rad na reformama povezanim s pristupanjem u iznimno izazovnim okolnostima. Vijeće pozdravlja uspješan i brz dovršetak postupka analitičkog pregleda i s pozornošću prima na znanje procjenu Komisije da je svih šest skupina poglavlja spremno za otvaranje. Vijeće s pozornošću prima na znanje činjenicu da je Ukrajina donijela planove o vladavini prava, javnoj upravi i demokratskim institucijama, kao i akcijski plan o nacionalnim manjinama, koje je Komisija pozitivno ocijenila. Vijeće sa zanimanjem očekuje otvaranje skupina poglavlja, počevši od skupine poglavlja o temeljnim pitanjima bez odgode, nakon čega će uslijediti druge skupine poglavlja, u skladu s metodologijom proširenja i pregovaračkim okvirom. Vijeće radi na pripremi sljedećih koraka.
24. EU i dalje **podupire** humanitarne potrebe Ukrajine, kao i sanaciju, oporavak i obnovu.
25. Vijeće prima na znanje kontinuirane napore koje Ukrajina ulaže u jačanje **vlдавine prava** i napredak u **reformama pravosuđa** i **javne uprave**, koje su i dalje ključne za napredak na putu prema EU-u. Neovisnost, nepristranost i integritet pravosuđa i dalje su od ključne važnosti. Vijeće nadalje naglašava potrebu da Ukrajina nastavi popunjavati slobodna radna mjesta na Ustavnom sudu transparentnim postupkom odabira koji se temelji na zaslugama bez daljnje odgode te da osigura funkcionalnost i administrativne kapacitete Suda.
26. Vijeće naglašava trajnu važnost transparentnih postupaka odabira i provjere u cijelom pravosuđu koji se temelje na zaslugama, uključujući poboljšanje postupka odabira i provjere integriteta u slučaju Vrhovnog suda. U tom kontekstu Vijeće naglašava važnost odgovarajućeg privremenog sudjelovanja neovisnih stručnjaka koje imenuju međunarodni partneri.

27. Kad je riječ o **borbi protiv korupcije**, Vijeće naglašava važnost neovisnih i djelotvornih institucija za borbu protiv korupcije i pozdravlja zakonodavni ispravak u srpnju 2025. kojim je ponovno uspostavljena postupovna autonomija i neovisnost Nacionalnog ureda Ukrajine za borbu protiv korupcije (NABU) i Specijaliziranog ureda tužitelja za borbu protiv korupcije (SAPO), podsjećajući pritom da se neke odredbe još trebaju riješiti. Vijeće će i dalje pomno pratiti to pitanje i naglašava potrebu da se osigura da u budućnosti nijedno pravno ili političko uplitanje ne utječe na rad tih institucija. Vijeće sa zadovoljstvom prima na znanje rezultate koje su NABU i SAPO ostvarili 2025., uključujući znatan broj istraga, osobito u predmetima korupcije na visokoj razini. Snažno potiče Ukrajinu da nastavi ulagati napore u daljnje poboljšanje svojih rezultata i kapaciteta u tom području. U tom kontekstu također pozdravlja činjenicu da je Ukrajina nedavno donijela zakon o reformi Agencije za povrat imovine i upravljanje imovinom (ARMA) te sa zanimanjem iščekuje njegovu brzu provedbu. Vijeće naglašava važnost pravodobnog dovršetka odabira i imenovanja dodatnih sudaca Visokog suda za borbu protiv korupcije, nakon vjerodostojnog postupka.
28. Vijeće pozdravlja trajnu predanost Ukrajine promicanju i zaštiti **temeljnih prava** te prima na znanje daljnje jačanje zakonodavnog i institucionalnog okvira u tom području. Potrebno je pratiti i rješavati slučajeve navodnog političkog pritiska na aktiviste za borbu protiv korupcije, borce za ljudska prava i organizacije civilnog društva. Vijeće prima na znanje daljnje izmjene donesene radi jačanja zakonodavnog okvira za zaštitu prava pripadnika nacionalnih manjina. Trebalo bi nastaviti s provedbom tog zakonodavstva te s obvezama koje je Ukrajina preuzela, u skladu s pregovaračkim okvirom Vijeće potiče Ukrajinu da ojača, među ostalim, transparentno, pluralističko i neovisno medijsko okružje, zaštitu organizacija civilnog društva i provedbu prava pripadnika manjina.
29. Potrebno je pojačati napore u **borbi protiv inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama**.

30. Kad je riječ o **gospodarskim kriterijima**, Vijeće pohvaljuje Ukrajinu na njezinoj kontinuiranoj makroekonomskoj stabilnosti i napretku u fiskalnim reformama i reformama javne uprave, koje je potrebno unaprijediti, te poziva Ukrajinu da nastavi provoditi načela OECD-a o korporativnom upravljanju. Pozdravljajući dobar napredak postignut u uspostavi funkcionalnog tržišnog gospodarstva, Vijeće potiče Ukrajinu da pojača napore kako bi unaprijedila svoje kapacitete za suočavanje s pritiskom konkurencije i tržišnim silama unutar EU-a. Vijeće pozdravlja tekuću provedbu Ukrajinskog plana u okviru **Instrumenta za Ukrajinu**, sa zadovoljstvom prima na znanje njegov odlučan doprinos reformama koje su dosad provedene, uključujući one potrebne za pristupanje Ukrajine EU-u, te isplatu odgovarajućih sredstava, i podsjeća na potrebu za nastavkom reformi u tom pogledu.
31. Podsjećajući na svoju kontinuiranu potporu, Vijeće pohvaljuje napore Ukrajine da, suočena s pojačanim napadima Rusije na energetska i civilnu infrastrukturu, poboljša svoju **energetsku** sigurnost, otpornost i neovisnost opskrbe u iznimno zahtjevnim okolnostima. Napominje važnost razvoja energetske povezanosti za jačanje otpornosti ukrajinskog energetskog sektora i za integraciju u energetska tržišta EU-a. Sada su potrebni hitni zajednički napori kako bi se odgovorilo na neposredne potrebe i ojačao ukrajinski energetski sustav nakon napada.
32. Vijeće je i dalje predano radu na daljnjem napretku **postupne integracije** Ukrajine u unutarnje tržište EU-a na osnovi unaprijedene provedbe Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Ukrajine, uključujući detaljno i sveobuhvatno područje slobodne trgovine.
33. Vijeće snažno pohvaljuje Ukrajinu na dosljednoj suradnji u pitanjima vanjske i sigurnosne politike te na stalnim naporima koje ulaže u potpuno usklađivanje sa **ZVSP-om EU-a**, među ostalim u pogledu mjera ograničavanja, u skladu s načelima suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti svih država. Vrlo visoka razina usklađenosti Ukrajine snažan je znak strateške predanosti Ukrajine njezinu putu prema EU-u. Vijeće pozdravlja suradnju Ukrajine u sprečavanju zaobilazanja sankcija protiv Rusije i Bjelorusa te njezino aktivno sudjelovanje u misijama i operacijama EU-a u okviru ZSOP-a.

MOLDOVA

34. Vijeće pohvaljuje Moldovu za njezinu snažnu predanost i nepokolebljiv rad na reformama povezanim s pristupanjem unatoč zahtjevnim okolnostima uzrokovanim agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine i hibridnim napadima osobito usmjerenima na Moldovu, kao i nedavnoj energetskej krizi.
35. Vijeće pozdravlja uspješan i brz dovršetak postupka analitičkog pregleda i s pozornošću prima na znanje procjenu Komisije da je svih šest skupina poglavlja spremno za otvaranje. Vijeće s pozornošću prima na znanje činjenicu da je Moldova donijela planove o vladavini prava, javnoj upravi i demokratskim institucijama, koje je Komisija pozitivno ocijenila. Vijeće sa zanimanjem očekuje otvaranje skupina poglavlja, počevši od skupine poglavlja o temeljnim pitanjima bez odgode, nakon čega će uslijediti druge skupine poglavlja, u skladu s metodologijom proširenja i pregovaračkim okvirom. Vijeće radi na pripremi sljedećih koraka.
36. Vijeće pozdravlja obnovljeni i ojačani politički mandat koji su moldavske vlasti dobile nakon referenduma o članstvu u EU-u održanog 20. listopada 2024. i nedavnih parlamentarnih izbora kojima se ponovno potvrđuju europske težnje moldavskog naroda, kao i predanost Moldove njezinu putu prema EU-u i nastavku reformi povezanih s EU-om. Vijeće pohvaljuje otpornost koju su moldavske demokratske institucije pokazale u organizaciji dobro vođenih izbora u zahtjevnom kontekstu, koji je uključivao pojačano strano upletanje, dezinformacije i kibernetičke napade, osobito iz Rusije. Vijeće prima na znanje pouke izvučene iz tih napada, koji su i dalje prijetnja demokratskom povjerenju i medijskom pluralizmu, te će nastaviti podupirati Moldovu u tom području.

37. Kad je riječ o **temeljnim pitanjima**, Vijeće naglašava važnost održavanja dinamike reformi, osobito u područjima vladavine prava, pravosuđa, sigurnosti i temeljnih prava, uključujući prava pripadnika manjina. Pozdravlja uključiv pristup Moldove provedbi reformi, koji uključuje civilno društvo, privatni sektor i predstavnike dijaspore. Vijeće također pozdravlja zahtjev Moldove da se pridruži Agenciji EU-a za temeljna prava (FRA), što odražava njezinu predanost daljnjem usklađivanju sa normama EU-a za zaštitu i promicanje temeljnih prava.
38. Nadovezujući se na znatan napredak koji je već postignut, Moldova bi trebala nastaviti s radom na sveobuhvatnoj **reformi svojeg pravosuđa**, među ostalim dovršiti provjere i imenovanja sudaca i tužitelja te ojačati neovisnost i integritet pravosuđa, što bi dovelo do pozitivnih rezultata istraga, kaznenih progona i pravomoćnih presuda na svim razinama. Vijeće potiče Moldovu da poboljša funkcioniranje Nacionalnog tijela za integritet (NIA) radi djelotvorne provjere imovine i osobnih interesa visokih javnih dužnosnika.
39. Vijeće potiče Moldovu da nastavi s borbom protiv **korupcije**, povećanjem kapaciteta kaznenog progona i poboljšanjem neovisnosti pravosuđa. Vijeće pozdravlja borbu Moldove protiv nezakonitog financiranja, kao i njezinu usmjerenost na postizanje dobrih rezultata u istragama, kaznenom progonu i osuđujućim presudama, među ostalim u predmetima na visokoj razini. Vijeće pohvaljuje sustavni pristup Moldove ograničavanju utjecaja oligarha i potiče nastavak provedbe s time povezanih djelovanja. Vijeće također prima na znanje predanost vlasti borbi protiv pranja novca, među ostalim pojačanom suradnjom s EU-ovom Stručnom skupinom za financijsko djelovanje i upotrebom novih tehnoloških alata, među ostalim tijekom izbornih razdoblja. Vijeće pozdravlja napore Moldove u jačanju javne uprave i upravljanja financijama, uključujući reformu lokalne uprave. Potiče stalno poboljšanje administrativnih kapaciteta u ključnim institucijama.

40. Vijeće pohvaljuje otpornost Moldove na dosad nezabilježena **hibridne** napade Rusije i ponovno potvrđuje trajnu podršku EU-a, među ostalim u okviru Misije partnerstva EU-a u Moldovi. Pozdravlja proaktivne napore Moldove u borbi protiv dezinformacija, uključujući razvoj nacionalne komunikacijske strategije i inovativnih pristupa koji se temelje na zajednici kako bi se uključili lokalni akteri kao što su poljoprivrednici, organizacije mladih i vjerski vođe. Vijeće potiče kontinuirani angažman u Gagauziji i podsjeća na važnost suzbijanja dezinformacija te promicanja uključive i objektivne komunikacije o integraciji u EU na lokalnoj razini. Vijeće potiče Moldovu da nastavi s tim uključivim naporima u cilju jačanja društvene otpornosti, poticanja sudjelovanja birača i zaštite slobode izražavanja, među ostalim usklađivanjem zakona o strateškim ulaganjima s europskim standardima.
41. Vijeće izražava zadovoljstvo ustrajnim napretkom Moldove u unaprjeđenju njezine **energetske** sigurnosti i neovisnosti opskrbe. Vijeće također sa zadovoljstvom prima na znanje predanost Moldove ubrzavanju **infrastrukturne međupovezanosti** kako bi se smanjile slabosti i ojačala regionalna otpornost. EU je spreman nastaviti pružati potporu tom procesu.
42. Kad je riječ o gospodarskim kriterijima, Vijeće pozdravlja dobar napredak postignut u uspostavi funkcionalnog tržišnog gospodarstva i potiče Moldovu da pojača napore kako bi unaprijedila svoje kapacitete za suočavanje s pritiskom konkurencije i tržišnim silama unutar EU-a. Vijeće naglašava važnost nastavka transformativnih gospodarskih reformi i produblivanja sektorske suradnje s EU-om. Vijeće preporučuje provedbu fiskalne politike kojom se osigurava održivost duga. To uključuje povećanje javnih ulaganja radi poticanja gospodarskog rasta, osobito u okviru **plana rasta** za Moldovu. Vijeće pozdravlja uspostavu Instrumenta za reforme i rast u vrijednosti od 1,9 milijardi eura, koji je dio tog plana rasta, te sa zadovoljstvom prima na znanje dosad provedene reforme i isplatu odgovarajućih sredstava, te podsjeća na potrebu za nastavkom reformi u tom pogledu.

43. Vijeće je i dalje predano radu na daljnjem napretku **postupne integracije** Moldove u unutarnje tržište EU-a na osnovi unaprijeđene provedbe Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Moldove te detaljnog i sveobuhvatnog područja slobodne trgovine. Vijeće potiče povećanje kapaciteta Agencije za intervencije i plaćanja u poljoprivredi te podupire daljnju koordinaciju reformi uz pomoć EU-a.
44. EU ponovno potvrđuje svoju snažnu i nepokolebljivu potporu suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Moldove unutar njezinih međunarodno priznatih granica te je i dalje u potpunosti predan podupiranju sveobuhvatnog, mirnog i održivog rješenja sukoba u Pridnjestrovlju. Poziva Rusiju da povuče svoje vojne snage nezakonito razmještene na državnom području Moldove.
45. Vijeće snažno pohvaljuje Moldovu na dosljednoj suradnji u pitanjima vanjske i sigurnosne politike te na stalnim naporima koje ulaže u potpuno usklađivanje sa **ZVSP-om EU-a**, među ostalim u pogledu mjera ograničavanja, u skladu s načelima suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti svih država. Vrlo visoka razina usklađenosti Moldove snažan je znak strateške predanosti Moldove njezinu putu prema EU-u. Vijeće pozdravlja suradnju Moldove u sprečavanju zaobilazanja sankcija protiv Rusije i Bjelarusu te njezino aktivno sudjelovanje u misijama i operacijama EU-a u okviru ZSOP-a. Vijeće pozdravlja spremnost Moldove da poboljša suradnju u okviru partnerstva u području sigurnosti i obrane s EU-om.

SRBIJA

46. Vijeće pozdravlja činjenicu da je integracija u EU i dalje strateški cilj Srbije te očekuje od Srbije da to jasnije odrazi u riječima i djelima. To uključuje iskazivanje snažne političke volje i dosljednosti u provedbi reformi povezanih s EU-om te objektivno i nedvosmisleno komuniciranje o EU-u. Iako su se reforme znatno usporile tijekom protekle godine, Vijeće prima na znanje određena nedavna pozitivna kretanja i potiče Srbiju da nastavi s tim trendom.

47. Vijeće prima na znanje ukupni napredak koji je dosada postignut u pregovorima o pristupanju, u kojima su otvorena 22 od 35 pregovaračkih poglavlja, a dva su privremeno zatvorena. Uvažavajući procjenu Komisije da Srbija zadržava svoju razinu pripremljenosti u pogledu mjerila za otvaranje 3. skupine poglavlja (Konkurentnost i uključiv rast), Vijeće će ponovno razmotriti pitanje otvaranja 3. skupine poglavlja u skladu s pregovaračkim okvirom, posebno podsjećajući na potrebu za znatnim daljnjim napretkom Srbije u pogledu vladavine prava i normalizacije odnosa s Kosovom, što će i dalje određivati opći tempo pristupnih pregovora.
48. Vijeće prima na znanje domaće **masovne prosvjede** potaknute urušavanjem nadstrešnice na željezničkoj postaji u Novom Sadu, koje je uzrokovalo smrt 16 osoba. Iako je sloboda okupljanja općenito osigurana, Vijeće podsjeća na potrebu za njezinim jačanjem i osiguravanjem sigurnosti novinara. Navodi o nasilju i prekomjernoj uporabi sile tijekom nekih od tih prosvjeda zahtijevaju nepristrane i temeljite istrage. Vijeće poziva Srbiju da smiri napetosti i prevlada duboku polarizaciju u društvu uspostavom uvjeta za uključiv dijalog koji uključuje sve dionike, uključujući civilno društvo.
49. Vijeće ponovno ističe opću važnost zaštite svih **temeljnih prava**, uključujući slobodu medija, slobodu izražavanja, zaštitu najranjivijih skupina, kao i nediskriminirajuće postupanje prema pripadnicima manjina diljem Srbije. Vijeće sa žaljenjem primjećuje nazadovanje u području slobode izražavanja te istodobno pozdravlja donošenje izmjena zakonodavstva o medijima, čija je provedba u skladu sa tekstom i duhom od ključne važnosti. Iako pozdravlja dosad poduzete korake, Vijeće poziva Srbiju da brzo dovrši imenovanje Vijeća Regulatornog tijela za elektroničke medije (REM) na uključiv i transparentan način te da osigura njegovu sposobnost učinkovitog djelovanja. Vijeće također poziva Srbiju da se aktivno uključi u sprečavanje i suzbijanje svih oblika dezinformacija i inozemnog manipuliranja informacijama, uključujući suzbijanje protueuropske retorike u medijima i javnoj komunikaciji. Srbija treba osigurati istinski poticajno okruženje za civilno društvo, medije i akademsku slobodu te ojačati zaštitu i sigurnost novinara.

50. Srbija bi trebala ubrzati reforme i postići konkretne i opipljive rezultate u pogledu **temeljnih pitanja**, osobito usmjeravanjem na ispunjavanje privremenih mjerila iz poglavlja 23. i 24. o vladavini prava. Vijeće primjećuje da nije postignut napredak u području pravosuđa i da je ostvaren ograničen napredak u borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala.
51. Vijeće pozdravlja donošenje izmjena zakona o jedinstvenom popisu birača i naglašava važnost njegove pravilne provedbe, osobito dovršetkom revizije popisa birača. Vijeće snažno potiče Srbiju da uvaži preostale preporuke OEES-a/ODIHR-a i tijelâ Vijeća Europe, uključujući one koje se odnose na ključne aspekte **izbornog procesa**.
52. Vijeće pozdravlja daljnji napredak postignut u upravljanju granicama i poziva Srbiju da se brzo uskladi s viznom politikom EU-a. Vijeće sa zabrinutošću prima na znanje stjecanje prava na putovanje bez vize u EU za državljane Rusije tako što im se dodjeljuje srpsko državljanstvo po ubrzanom postupku, što predstavlja potencijalni sigurnosni rizik za EU.
53. Kad je riječ o **gospodarskim kriterijima**, Vijeće pozdravlja dobru razinu pripremljenosti Srbije u razvoju funkcionalnog tržišnog gospodarstva i potiče Srbiju da pojača napore kako bi se postigao napredak u pogledu kapaciteta za suočavanje s pritiskom konkurencije i tržišnim silama unutar EU-a te da provede nužne strukturne reforme. Vijeće pozdravlja korake koje je Srbija poduzela kako bi diversificirala svoje izvore energije i pravce opskrbe energijom.
54. Vijeće je i dalje predano daljnjem napretku postupne integracije Srbije u unutarnje tržište EU-a na temelju, među ostalim, poboljšane provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Vijeće pozdravlja tekuću provedbu **plana rasta** za zapadni Balkan u Srbiji, koja je na dobrom putu da građanima donese konkretne koristi. Sa zadovoljstvom prima na znanje isplatu pretfinanciranja i potiče Srbiju da nastavi s provedbom svojeg programa reformi s obzirom na sljedeće isplate.

55. Vijeće potiče Srbiju da ojača **dobrosusjedske odnose** i doprinese stabilnosti i pomirenju sa svim partnerima u regiji. Iako pozdravlja činjenicu da je Srbija zadržala svoju razinu predanosti u nizu inicijativa za regionalnu suradnju, i dalje su potrebni odlučni napori za rješavanje pitanja ukorijenjenih u nasljeđu prošlosti, u skladu s međunarodnim pravom i utvrđenim načelima.
56. Vijeće i dalje ističe važnost smislene regionalne suradnje u **procesuiranju ratnih zločina u sâmoj zemlji**, rješavanja preostalih slučajeva nestalih osoba te potpune suradnje s Međunarodnim rezidualnim mehanizmom za kaznene sudove. Ne bi trebalo davati podršku osuđenim ratnim zločincima ni veličanju ili negiranju njihovih zločina.
57. Vijeće pozdravlja nedavno postupno povećanje usklađenosti Srbije sa ZVSP-om EU-a, ali ponovno ističe da snažno očekuje da Srbija, kao glavni prioritet, pojača napore u cilju potpunog usklađivanja, osobito usklađivanjem s mjerama ograničavanja EU-a protiv Rusije i Bjelarusu poduzetima u kontekstu agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine. Vijeće ujedno poziva srbijanske vlasti da se suzdrže od postupaka i izjava suprotnih stajalištima EU-a o vanjskoj politici i drugim strateškim pitanjima. Vijeće pozdravlja pomoć Srbije Ukrajini te potiče Srbiju da nastavi suradnju s EU-om u sprečavanju zaobilaženja mjera ograničavanja EU-a. Vijeće pozdravlja stalno aktivno sudjelovanje i važan doprinos Srbije u misijama i operacijama EU-a u okviru ZSOP-a EU-a.
58. Vijeće ponovno potvrđuje svoju punu potporu dijalogu između Beograda i Prištine uz posredovanje EU-a o normalizaciji odnosa, pod vodstvom Visokog predstavnika i uz potporu posebnog predstavnika EU-a.

59. Napredak na njihovu europskom putu ovisi o naporima uloženima u potpunu provedbu svih njihovih obveza iz Sporazuma o putu prema normalizaciji iz 2023. i njegova Priloga o provedbi te svih prethodnih sporazuma bez daljnjih kašnjenja ili preduvjeta. Obje strane mogle bi izgubiti važne prilike ako ne ostvare napredak u normalizaciji svojih odnosa. Vijeće potvrđuje da su unutarnji politički konteksti u Srbiji i Kosovu predstavljali izazove za napredak i žali zbog toga što je provedba nekoliko sporazuma u okviru dijaloga i dalje nepotpuna na obje strane.
60. Od Srbije se očekuje da u potpunosti provede sve sporazume postignute u okviru dijaloga i da počne ispunjavati svoje obveze iz Sporazuma iz 2023. pokretanjem priznavanja dokumenata i simbola u skladu s člankom 1. te da se suzdrži od ulaganja prigovora na članstvo Kosova u bilo kojoj međunarodnoj organizaciji u skladu s člankom 4.
61. Vijeće ponovno ističe da se predviđa da će se status struktura i usluga koje podupire Srbija, osobito zdravstvene skrbi i obrazovanja, riješiti na koordiniran, transparentan i uključiv način u skladu sa sporazumima o dijalogu i kosovskim pravom.
62. Vijeće ponovno ističe svoja očekivanja u pogledu reintegracije kosovskih Srba, počevši s uključivim sudjelovanjem u kosovskim institucijama na svim razinama, nakon čega slijedi bezuvjetna reintegracija pravosudnog i policijskog osoblja koje ispunjava uvjete, u skladu sa sporazumima o dijalogu i uz potpuno poštovanje pravnog okvira Kosova.
63. Od Srbije i Kosova očekuje se da se suzdrže od provokativnih djelovanja, izbjegavaju retoriku koja izaziva podjele i pronadu održiva i koordinirana rješenja kojima se svim građanima jamče sigurnost, zaštita i participativna demokracija. Vijeće prima na znanje korake koje su obje strane poduzele u pogledu smirivanja napetosti u 2025.

64. Vijeće ponovno snažno osuđuje nasilna djela koja su prosvjednici iz redova kosovskih Srba počinili protiv građana, postrojbi KFOR-a, tijela kaznenog progona i medija na sjeveru Kosova u svibnju 2023. te nasilni napad na kosovsku policiju u rujnu 2023. Nema opravdanja za nasilje. Vijeće s dubokom zabrinutošću primjećuje da Srbija još uvijek nije ispunila očekivanja u pogledu potpune odgovornosti i duboko žali zbog nedovoljnog djelovanja Srbije u tom pogledu, uključujući kršenja postupaka dijaloga o uzajamnoj pravnoj pomoći.
65. Vijeće prima na znanje spremnost visoke predstavnice da sazove sastanak na visokoj razini u okviru dijaloga kada uvjeti za to budu povoljni te očekuje od obiju strana da iskoriste priliku za postizanje konkretnih rezultata kako bi se postigao sveobuhvatan pravno obvezujući sporazum o normalizaciji odnosa u skladu s međunarodnim pravom i pravnom stečevinom EU-a.

SJEVERNA MAKEDONIJA

66. Vijeće pozdravlja činjenicu da je Sjeverna Makedonija zadržala integraciju u EU kao strateški cilj i poziva je da pojača napore u unapređenju reformi povezanih s EU-om. Podsjećajući na svoje zaključke iz srpnja 2022., Vijeće napominje da Sjeverna Makedonija još nije dovršila **ustavne promjene** na koje se obvezala. Vijeće ponovno potvrđuje svoju spremnost da sazove još jednu međuvladinu konferenciju, bez daljnjih odgoda ili dodatne političke odluke, čim Sjeverna Makedonija ispuni tu obvezu, u skladu sa svojim unutarnjim postupcima. Nakon toga Vijeće je spremno što prije otvoriti prvu skupinu pregovaračkih poglavlja, u skladu s pregovaračkim okvirom.

67. Vijeće naglašava da su potrebna brza i odlučna djelovanja kako bi Sjeverna Makedonija ispunila mjerila za otvaranje 1. skupine poglavlja o **temeljnim pitanjima**. Vijeće poziva Sjevernu Makedoniju da pojača napore i provede reforme, osobito u području vladavine prava, u kojem tijekom prošle godine nije postignut napredak. Sjeverna Makedonija treba zaštititi neovisnost i integritet pravosuđa, među ostalim jačanjem Sudbenog vijeća u skladu s preporukom misije za istorazinsku ocjenu iz 2023. i mišljenjem Venecijanske komisije. Potrebno je ojačati borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala. Sjeverna Makedonija treba poboljšati svoje rezultate učinkovitim istragama, kaznenim progonima, pravomoćnim presudama i oduzimanjem imovine stečene kaznenim djelima u predmetima koji se bave korupcijom na visokoj razini. Vijeće poziva Sjevernu Makedoniju da donese novi kazneni zakon u skladu s pravnom stečevinom EU-a i međunarodnim standardima. Vijeće primjećuje da je postignut određeni napredak u području reforme javne uprave i potiče Sjevernu Makedoniju da pojača napore u pogledu modernizacije vlastite javne uprave i osiguravanja uspostave potrebnih administrativnih kapaciteta.
68. Vijeće prima na znanje informacije Komisije o nedavnom djelomičnom napretku i potiče vlasti Sjeverne Makedonije da pripreme i dovrše, na uključiv način, rad na svim **trima planovima** za poglavlja o funkcioniranju demokratskih institucija, reformi javne uprave i vladavini prava, kao i na **akcijskom planu** posvećenom zaštiti prava pripadnika manjina ili zajednica.
69. Vijeće ponovno poziva Sjevernu Makedoniju da dodatno ojača **temeljna prava**, uključujući prava pripadnika manjina ili zajednica, slobodu medija i slobodu izražavanja.

70. Vijeće pozdravlja činjenicu da su nedavni lokalni izbori, održani u listopadu i studenome 2025., općenito bili konkurentni, iako s određenim postupovnim nedostacima. I dalje je potrebna sveobuhvatna **izborna reforma**, koja uključuje provedbu preostalih preporuka OEES-a/ODIHR-a i Venecijanske komisije.
71. Vijeće pozdravlja suradnju Sjeverne Makedonije i Frontexa na upravljanju granicama. Vijeće poziva Sjevernu Makedoniju da pojača napore za poboljšanje sustava prihvata i postupaka u području azila.
72. Kad je riječ o **gospodarskim kriterijima**, Vijeće prima na znanje dobru razinu pripravnosti i ograničen napredak Sjeverne Makedonije u razvoju funkcionalnoga tržišnoga gospodarstva. Sa zadovoljstvom primjećuje da je Sjeverna Makedonija ostvarila određeni napredak i potiče tu zemlju kandidatkinju da pojača napore kako bi ostvarila napredak u pogledu kapaciteta za suočavanje s pritiskom konkurencije i tržišnim silama unutar EU-a te da provede potrebne strukturne reforme. Vijeće pozdravlja nedavni napredak u vezi sa željezničkom vezom duž prometnog koridora VIII., koji je od strateške važnosti, te očekuje djelotvornu provedbu preuzetih obveza.
73. Vijeće je i dalje predano daljnjem napretku postupne integracije Sjeverne Makedonije u unutarnje tržište EU-a na temelju, među ostalim, poboljšane provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Vijeće pozdravlja tekuću provedbu **plana rasta** za zapadni Balkan u Sjevernoj Makedoniji, koja je na dobrom putu da građanima donese konkretne koristi. Sa zadovoljstvom prima na znanje prva dva djelomična plaćanja u okviru Instrumenta za reforme i rast te potiče Sjevernu Makedoniju da nastavi s provedbom svojeg programa reformi.

74. Vijeće napominje da su **dobrosusjedski odnosi** i regionalna suradnja i dalje ključne sastavnice procesa proširenja te procesa stabilizacije i pridruživanja. Vijeće podsjeća na važnost ostvarivanja opipljivih rezultata i provedbe bilateralnih sporazuma u dobroj vjeri, što uključuje Prespanski sporazum s Grčkom i Ugovor o prijateljstvu, dobrosusjedskim odnosima i suradnji s Bugarskom u skladu s pregovaračkim okvirom.
75. Vijeće snažno pohvaljuje Sjevernu Makedoniju na dosljednoj suradnji u pitanjima vanjske politike te na njezinoj postojanoj i dugotrajnoj potpunoj usklađenosti sa **ZVSP-om EU-a**, uključujući mjere ograničavanja EU-a, što je snažan znak strateške predanosti Sjeverne Makedonije njezinu putu prema EU-u. Vijeće također pozdravlja kontinuirano i aktivno sudjelovanje Sjeverne Makedonije u misijama i operacijama EU-a u okviru ZSOP-a te spremnost na jačanje suradnje u okviru partnerstva u području sigurnosti i obrane s EU-om.

BOSNA I HERCEGOVINA

76. Nakon odluke Europskog vijeća od ožujka 2024. o **otvaranju pregovora o pristupanju** s Bosnom i Hercegovinom, Vijeće sa zanimanjem očekuje da Bosna i Hercegovina poduzme sve relevantne korake navedene u preporuci Komisije od 12. listopada 2022. kako bi Vijeće donijelo pregovarački okvir čim se ispune ti uvjeti. Potrebno je uložiti dodatne napore u ispunjavanje 14 ključnih prioriteta navedenih u Mišljenju Komisije o njezinu zahtjevu za članstvo u EU-u, koje je Vijeće potvrdilo 2019.

77. Vijeće napominje da je **dinamika reformi** i dalje zaustavljena te potiče sve političke aktere da se ponovno usredotoče na napredak zemlje na putu prema EU-u i provedu potrebne reforme. Bosna i Hercegovina trebala bi prioritetno donijeti novi zakon o visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću i zakon o sudovima u skladu s europskim standardima te imenovati glavnog pregovarača. Bosna i Hercegovina također treba izraditi nacionalni plan za usvajanje pravne stečevine i hitno imenovati nacionalnog koordinatora za IPA-u.
78. Vijeće primjećuje da nije postignut napredak u pogledu **pravosuđa i borbe protiv korupcije** te naglašava da se odluke Ustavnog suda moraju u potpunosti poštovati, provoditi i izvršavati. Vijeće također primjećuje da je postignut određeni napredak u **borbi protiv organiziranog kriminala** te pozdravlja ratifikaciju sporazuma o suradnji s Eurojustom i donošenje Zakona o zaštiti osobnih podataka. I dalje je potrebno ostvariti rezultate u istragama i osuđujućim presudama te nastaviti jačati institucijske kapacitete zemlje za planiranje i koordinaciju u borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala.
79. Vijeće pozdravlja donošenje Zakona o graničnoj kontroli i operativno raspoređivanje osoblja Frontexa nakon potpisivanja i privremene primjene sporazuma o statusu Frontexa te poziva Bosnu i Hercegovinu da se brzo u potpunosti uskladi s **viznom politikom** EU-a.
80. Vijeće primjećuje ograničene napore u području **temeljnih prava** i poziva Bosnu i Hercegovinu da u potpunosti poštuje slobodu okupljanja, udruživanja i izražavanja te da se suzdrži od svih djelovanja koja negativno utječu na njezino ostvarivanje. Prije općih izbora 2026. potrebno je poboljšati integritet izbora, u skladu s preporukama međunarodnih tijela.

81. S obzirom na **institucionalne mehanizme** uspostavljene Daytonskim mirovnim sporazumom Bosna i Hercegovina treba poduzeti daljnje ustavne i izborne reforme kako bi osigurala jednakost i nediskriminaciju svih građana i građanki, posebice provedbom presude u predmetu *Sejdić-Finci* i povezane sudske prakse Europskog suda za ljudska prava. Vijeće ponovno poziva na uključiv postupak ograničene ustavne i izborne reforme, putem istinskog dijaloga i u skladu s europskim standardima s ciljem otklanjanja svih oblika nejednakosti i diskriminacije u izbornom procesu, osobito u kontekstu izbora 2026. Vijeće ujedno podsjeća da niz odluka Ustavnog suda još nije u potpunosti proveden. Ne bi trebalo poduzimati korake kojima bi provedba tih presuda postala zahtjevnija ili bi se dodatno produbile podjele.
82. Vijeće ponovno ističe svoju **nedvosmislenu predanost** europskoj perspektivi Bosne i Hercegovine kao jedinstvene, ujedinjene i suverene zemlje. Vijeće odlučno poziva sve političke aktere u Bosni i Hercegovini da odustanu od provokativne retorike i djelovanja koji unose razdor i da ih se odreknu, uključujući dovođenje u pitanje suvereniteta, jedinstva i teritorijalne cjelovitosti zemlje, da poštuju načela jednakosti i nediskriminacije svih građana koji pripadaju konstitutivnim narodima i svih ostalih građana te da prestanu s veličanjem osuđenih ratnih zločinaca i da aktivno promiču povjerenje i pomirenje.
83. Vijeće prima na znanje nedavne događaje u Narodnoj skupštini Republike Srpske koji doprinose smirivanju političke napetosti. Vijeće naglašava da je od ključne važnosti da vlasti u Republici Srpskoj pokažu jasnu političku volju da se odmaknu od preostalih inicijativa i zakonodavstva koji su u suprotnosti s ustavnim poretkom i putom Bosne i Hercegovine prema EU-u, a koji i dalje izazivaju zabrinutost.

84. Kad je riječ o **gospodarskim kriterijima**, Vijeće potiče Bosnu i Hercegovinu da pojača napore kako bi postigla napredak u pogledu uspostave funkcionalnoga tržišnog gospodarstva, kapaciteta za suočavanje s pritiskom konkurencije i tržišnim silama unutar EU-a te da provede nužne strukturne reforme.
85. Vijeće je i dalje predano daljnjem napretku postupne integracije Bosne i Hercegovine u unutarnje tržište EU-a na temelju, među ostalim, poboljšane provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Vijeće pozdravlja tekuću provedbu **plana rasta** za zapadni Balkan u Bosni i Hercegovini, koja je na dobrom putu da građanima donese konkretne koristi. Vijeće pozdravlja nedavno donošenje **programa reformi** potrebnog za isplate iz Instrumenta za reforme i rast te poziva Bosnu i Hercegovinu da ratificira sporazume o zajmu i Instrumentu, imenuje koordinatora Instrumenta za reforme i rast te započne s provedbom reformi bez daljnje odgode.
86. Vijeće pozdravlja produljenje mandata operacije **EUFOR Althea**, koja i dalje ima ključnu ulogu u potpori vlastima Bosne i Hercegovine u održavanju sigurnog i zaštićenog okruženja za sve građane.
87. Vijeće ponovno ističe važnost kontinuirane suradnje međunarodnih aktera i izražava potporu misiji **visokog predstavnika** i njegova ureda usmjerenoj na ostvarivanje programa 5 + 2.
88. Vijeće potiče Bosnu i Hercegovinu da se dodatno aktivno uključi u regionalnu suradnju i **dobrosusjedske odnose** te ponovno poziva Bosnu i Hercegovinu da brzo ratificira sve regionalne **sporazume o mobilnosti** u okviru Berlinskog procesa.

89. Vijeće pohvaljuje potpunu usklađenost Bosne i Hercegovine sa **ZVSP-om EU-a**, što ukazuje na njezinu jasnu predanost putu prema EU-u te je potiče da se održi na tom putu i da u potpunosti provede mjere ograničavanja, među ostalim u vezi s Rusijom i Bjelarusom.

KOSOVO

90. Vijeće pozdravlja trajnu **predanost** Kosova njegovu europskom putu i povezanim reformama, kojima će EU nastaviti pružati potporu.
91. Vijeće primjećuje općenito **ograničen napredak** u reformama tijekom izvještajnog razdoblja i poziva Kosovo da uspostavi međustranačku suradnju i ubrza tempo reformi. Osobito je potrebno raditi na jačanju reforme javne uprave i vladavine prava, uključujući konsolidaciju pravosudnog sustava, borbu protiv korupcije i zaštitu temeljnih prava, osobito slobode izražavanja, što su područja u kojima nije postignut napredak. Vijeće **primjećuje da je postignut određeni napredak** u borbi protiv organiziranog kriminala.
92. Vijeće pozdravlja činjenicu da su **parlamentarni izbori** u veljači 2025. bili konkurentni i održani unutar novog pravnog okvira, ali prima na znanje i znatne izazove te potiče Kosovo da nastavi konsolidirati svoj izborni okvir u skladu s preporukama misije EU-a za promatranje izbora u 2025.
93. Vijeće sa zabrinutošću prima na znanje dugotrajni politički zastoj nakon parlamentarnih izbora i naglašava važnost dobro vođenog i uključivog izbornog postupka s obzirom na prijevremene opće izbore 28. prosinca 2025., izražavajući žaljenje zbog pokušaja politizacije rada Središnjeg izbornog povjerenstva.
94. Vijeće pozdravlja činjenicu da su **lokalni izbori** 2025. održani na transparentan i profesionalan način uz sudjelovanje svih zajednica.
95. Vijeće prepoznaje napredak postignut u upravljanju migracijama i poziva Kosovo da se brzo uskladi s viznom politikom EU-a.

96. Kad je riječ o **gospodarskim kriterijima**, Vijeće pozdravlja određeni napredak koji je Kosovo postiglo u razvoju funkcionalnog tržišnog gospodarstva i kapaciteta za suočavanje s pritiskom konkurencije i tržišnim silama unutar EU-a te potiče Kosovo da provede nužne strukturne reforme.
97. Vijeće je i dalje predano daljnjem napretku postupne integracije Kosova u unutarnje tržište EU-a na temelju, među ostalim, poboljšane provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Vijeće pozdravlja tekuću provedbu **plana rasta** za zapadni Balkan na Kosovu, koja je na dobrom putu da građanima donese konkretne koristi. Kao preduvjet za početak isplata iz Instrumenta za reforme i rast Kosovo mora bez daljnje odgode ratificirati sporazume o jamstvu i instrumentu.
98. Vijeće potiče Kosovo da nastavi surađivati s **EULEX**-om i drugim relevantnim međunarodnim akterima te da bezuvjetno podupre rad **Posebnog suda za ratne zločine na Kosovu i Ureda posebnog tužitelja**.
99. Konstruktivan pristup **regionalnoj suradnji**, posebno u CEFTA-i, i dalje je ključan.
100. Vijeće snažno pozdravlja činjenicu da je Kosovo osudilo agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, njegovo stalno dobrovoljno usklađivanje sa **ZVSP-om EU-a** i provedbu mjera ograničavanja EU-a, čime se snažno izražavaju strateški izbor Kosova i njegov položaj u zajednici vrijednosti.
101. Uzimajući u obzir uredan prijenos lokalnog upravljanja u četiri sjeverne općine, Vijeće ponovno ističe svoje zaključke iz prošle godine i sa zanimanjem očekuje ukidanje preostalih mjera.
102. Vijeće ponovno potvrđuje svoju punu potporu dijalogu između Beograda i Prištine uz posredovanje EU-a o normalizaciji odnosa, pod vodstvom Visokog predstavnika i uz potporu posebnog predstavnika EU-a.

103. Napredak na njihovu europskom putu ovisi o naporima uloženima u potpunu provedbu svih njihovih obveza iz Sporazuma o putu prema normalizaciji iz 2023. i svih prethodnih sporazuma bez daljnjih kašnjenja ili preduvjeta. Obje strane mogle bi izgubiti važne prilike ako ne ostvare napredak u normalizaciji svojih odnosa. Vijeće prima na znanje da su unutarnji politički konteksti i na Kosovu i u Srbiji predstavljali izazove za napredak i žali zbog toga što je provedba nekoliko sporazuma u okviru dijaloga i dalje nepotpuna na obje strane.
104. Od Kosova se očekuje da u potpunosti provede sve sporazume postignute u okviru dijaloga Beograda i Prištine, koji uključuje osnivanje Udruženja/Zajednice općina s većinskim srpskim stanovništvom, te da počne ispunjavati svoje obveze iz Sporazuma iz 2023. pokretanjem postupka koji vodi do posebnih aranžmana i jamstava „za odgovarajuću razinu samoupravljanja za srpsku zajednicu na Kosovu” u skladu s člankom 7.
105. Vijeće ponovno ističe da se očekuje da će se status struktura i usluga na Kosovu koje podupire Srbija, osobito zdravstvene skrbi i obrazovanja, riješiti na koordiniran, transparentan i uključiv način u skladu sa sporazumima o dijalogu i kosovskim pravom. Vijeće sa zabrinutošću primjećuje nekoliko neusklađenih djelovanja Kosova, uključujući ona usmjerena protiv struktura i službi koje uz potporu Srbije djeluju u Kosovu, koja su negativno utjecala na kosovske Srbe i druge zajednice te na njihov pristup osnovnim javnim i socijalnim uslugama.
106. Vijeće ponovno ističe svoja očekivanja u pogledu reintegracije kosovskih Srba, počevši s njihovim uključivim sudjelovanjem u kosovskim institucijama na svim razinama, nakon čega treba slijediti bezuvjetna reintegracija pravosudnog i policijskog osoblja koje ispunjava uvjete, u skladu sa sporazumima o dijalogu i uz potpuno poštovanje pravnog okvira Kosova.
107. Od Kosova i Srbije očekuje se da se suzdrže od provokativnih djelovanja, izbjegavaju retoriku podjele i iznađu održiva i koordinirana rješenja kojima se svim građanima jamče sigurnost, zaštita i participativna demokracija. Vijeće prima na znanje korake koje su obje strane poduzele u pogledu smirivanja napetosti u 2025.

108. Vijeće ponovno oštro osuđuje nasilje kosovskih Srba prosvjednika nad građanima, postrojbama KFOR-a, tijelima kaznenog progona i medijima u svibnju 2023., kao i nasilni napad na kosovsku policiju u rujnu 2023. na sjeveru Kosova i izražava solidarnost s pogođenim stanovništvom. Nema opravdanja za nasilje. Naglašava potrebu za potpunom odgovornošću.
109. Vijeće prima na znanje spremnost visoke predstavnice da sazove sastanak na visokoj razini u okviru dijaloga kada uvjeti za to budu povoljni te očekuje od objiju strana da iskoriste priliku za postizanje konkretnih rezultata kako bi se postigao sveobuhvatan pravno obvezujući sporazum o normalizaciji odnosa u skladu s međunarodnim pravom i pravnom stečevinom EU-a.
110. Vijeće podsjeća na potrebu za izmjenom agende Posebne skupine Kosova za normalizaciju kako bi se uzele u obzir obveze Kosova navedene u Sporazumu iz 2023.

TURSKA

111. Turska ostaje zemlja kandidatkinja i ključan partner u mnogim područjima od zajedničkog interesa. Vijeće ponovno potvrđuje prethodne zaključke i prima na znanje da su pregovori o pristupanju Turske praktički zastali te da se ne može razmatrati ni otvaranje ni zatvaranje daljnjih poglavlja. U skladu s prethodnim zaključcima Vijeća i Europskog vijeća o odnosima s Turskom, Vijeće ponavlja da je strateški interes EU-a stabilno i sigurno okruženje u istočnom Sredozemlju i razvoj suradničkog i uzajamno korisnog odnosa s Turskom.
112. EU podsjeća na svoju **spremnost da nastavi suradnju s Turskom**, podložno utvrđenim uvjetima, u područjima od zajedničkog interesa na postupan, razmjeran i reverzibilan način u skladu sa zaključcima Europskog vijeća iz travnja 2024.

113. Vijeće s posebnom pozornošću prima na znanje **konkretne korake poduzete u tom kontekstu**, osobito održavanje novih ili prethodno obustavljenih dijaloga na visokoj razini i rad Europske investicijske banke na nastavku njezinih aktivnosti, s naglaskom na privatni sektor. Vijeće ujedno s pozornošću prima na znanje nastavak dijaloga o vanjskoj politici i regionalnim pitanjima, kao i sektorskih dijaloga na visokoj razini između EU-a i Turske, utvrđenih u prethodnim zaključcima Europskog vijeća. Konstruktivan angažman Turske bit će ključan u ostvarivanju napretka u raznim područjima suradnje. U tom pogledu Vijeće pridaje posebnu važnost nastavku i napretku pregovora o rješavanju ciparskog pitanja za daljnje jačanje suradnje EU-a i Turske.
114. Vijeće je duboko zabrinuto zbog zabrinjavajućeg nazadovanja i nastavka **pogoršanja u područjima demokracije, vladavine prava i temeljnih prava**. Sustavni nedostatak neovisnosti i neprimjeren pritisak na pravosuđe, kao i ograničenja slobodnog i sigurnog izražavanja te uhićenja i kazneni progon demokratski izabраних dužnosnika i oporbenjaka, uključujući gradonačelnika Istanbula, kao i političkih aktivista, predstavnika civilnog društva i poduzeća, novinara i drugih dovode do sve većih pitanja o predanosti Turske demokratskim vrijednostima te produbljuju zabrinutost u pogledu neovisnosti njezina pravosuđa. Sve veći pritisak s kojim se suočavaju organizacije civilnog društva, osobito one koje se bave pravima ženama, LGBTI osoba, zaštitom okoliša i ljudskim pravima, također izaziva ozbiljnu zabrinutost. Vijeće poziva Tursku da hitno preokrene negativne trendove i vjerodostojno potraži rješenja za te i sve ostale ozbiljne nedostatke utvrđene u Komisijinu izvješću.
115. Vijeće je također duboko zabrinuto zbog kontinuiranog nedostatka napretka Turske u provedbi Europske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP) i presuda Europskog suda za ljudska prava. Vijeće ponovno poziva vlasti da pojačaju suradnju s Vijećem Europe, da postupi u skladu s ključnim preporukama njegovih tijela, u potpunosti provede Europsku konvenciju o ljudskim pravima (EKLJP) i druge međunarodne instrumente za ljudska prava kojih je Turska stranka, kao i da provede sve presude Europskog suda za ljudska prava u skladu s člankom 46. EKLJP-a.

116. Vijeće ponovno ističe važnost kontinuiranih i trajnih poboljšanja **odnosa između Turske i Grčke**. Podsjeća da je smirivanje napetosti u istočnom Sredozemlju potrebno održati.
117. Vijeće i dalje očekuje od Turske da se nedvosmisleno obveže na **dobrosusjedske odnose** i mirno rješavanje sporova, uz mogućnost obraćanja Međunarodnom sudu, ako bi to bilo potrebno. Kako je navedeno u svim relevantnim zaključcima Vijeća, kao i u Izjavi od 21. rujna 2005., Vijeće ponovno naglašava da Turska treba ispuniti svoje obveze iz pregovaračkog okvira, uključujući potpunu, nediskriminirajuću provedbu Dodatnog protokola uz Sporazum o pridruživanju prema svim državama članicama. Priznavanje svih država članica od izuzetne je važnosti. Turska mora normalizirati svoje odnose s Republikom Ciprom i poštovati suverenitet i teritorijalnu cjelovitost svih država članica EU-a, kao i sva njihova suverena prava, u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom, uključujući Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora.
118. Vijeće ponovno ističe potpunu predanost EU-a **sveobuhvatnom rješenju ciparskog problema** unutar okvira dogovorenog pod okriljem UN-a, u skladu sa svim relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a i u skladu s načelima na kojima se temelji Unija i s pravnom stečevinom. I dalje je od ključne važnosti da se Turska obveže na takvo mirno rješavanje spora, uključujući njegove vanjske aspekte, i da mu aktivno doprinese. Vijeće pozdravlja korake koje je poduzeo glavni tajnik Ujedinjenih naroda prema nastavku pregovora o sveobuhvatnom rješenju, uključujući imenovanje njegova osobnog izaslanika za Cipar. EU je i dalje spreman preuzeti aktivnu ulogu u podupiranju svih faza procesa pod vodstvom UN-a, s pomoću svih odgovarajućih sredstava koja su mu na raspolaganju. U tom kontekstu Vijeće sa zanimanjem iščekuje blisku suradnju s posebnim izaslanikom Komisije za Cipar. Vijeće podsjeća na važnost statusa Varoshe, osuđuje sve jednostrane mjere Turske protivne rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a i ponovno poziva na njihovo hitno ukidanje. Vijeće poziva Tursku da poštuje relevantne rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a, a osobito rezolucije 541, 550, 789 i 1251.

119. Kad je riječ o **gospodarskim kriterijima**, Vijeće prima na znanje da je postignut određeni napredak i potiče Tursku da nastavi provoditi makroekonomske politike usmjerene na stabilnost i da i dalje otklanja bojazni o pravilnom funkcioniranju njezina tržišnog gospodarstva te institucijskog i regulatornog okružja.
120. Vijeće pohvaljuje Tursku za njezine stalne napore u prihvatu jedne od najvećih izbjegličkih populacija u svijetu. **Izjava EU-a i Turske** i dalje je ključni okvir za suradnju kad je riječ o migracijama te nastavlja davati rezultate. Turska i EU nastavile su surađivati u potpori izbjeglicama i zajednicama domaćinima u Turskoj. Vijeće ponovno naglašava važnost potpune i nediskriminirajuće provedbe Izjave EU-a i Turske, među ostalim u odnosu na Republiku Cipar, kako bi se bez daljnje odgode ponovno pokrenulo vraćanje i spriječili nezakoniti dolasci. U tom kontekstu Vijeće ujedno naglašava potrebu da Turska u potpunosti i djelotvorno provede Sporazum EU-a i Turske o ponovnom prihvatu te da surađuje u području pravosuđa i unutarnjih poslova sa svim državama članicama EU-a, kao i da se uskladi s viznom politikom EU-a.
121. Vijeće podsjeća na potrebu da Turska ispuni svoje obveze u pogledu provedbe **carinske unije EU-a i Turske**, osigura njezinu djelotvornu primjenu na sve države članice i potpuno uskladi svoju carinsku politiku sa zajedničkom carinskom tarifom EU-a, sustavom općih povlastica i režimom kontrole izvoza robe s dvojnog namjenom, kao i sa zakonodavstvom EU-a o izravnim stranim ulaganjima. Iako uvažava napredak postignut u smjeru rješavanja niza prepreka trgovini i uklanjanja određenih ograničenja, Vijeće očekuje da Turska nastavi pojačano raditi na uklanjanju preostalih smetnji trgovini.
122. Vijeće prima na znanje posebne mjere koje je Turska poduzela kako bi zaustavila zaobilaženje **sankcija EU-a protiv Rusije** preko svojeg državnog područja, koje prema potrebi treba provesti i dopuniti dodatnim naporima, osobito u pogledu proizvoda napredne tehnologije koje Rusija upotrebljava u vojne svrhe i u pogledu ruske „flote u sjeni”. Aktivna i snažnija suradnja s EU-om u sprečavanju i otkrivanju zaobilaženja sankcija EU-a i dalje je ključna.

123. Vijeće izražava duboko žaljenje zbog nastavka vrlo niske razine usklađivanja Turske sa **ZVSP-om EU-a** i zbog njezina neusklađivanja s **mjerama ograničavanja EU-a** koje su donesene kao odgovor na agresivni rat Rusije protiv Ukrajine te ponovno odlučno poziva Tursku da kao najveći prioritet pojača svoje usklađivanje sa stajalištima i mjerama ograničavanja EU-a u okviru ZVSP-a. Turske vlasti trebaju riješiti to pitanje, među ostalim u okviru dijaloga između EU-a i Turske o vanjskoj politici i regionalnim pitanjima. Vijeće napominje da je Turska pokazala konstruktivan pristup u nizu regionalnih i geopolitičkih pitanja. Vijeće prepoznaje važnu ulogu Turske u kontinuiranom olakšavanju pregovora između Ukrajine i Rusije u Istanbulu te opću potporu Turske Ukrajini i njezine doprinose Ukrajini, što treba zadržati i produbiti.

GRUZIJA

124. Vijeće ponovno potvrđuje potporu Unije težnjama velike većine gruzijskog stanovništva za europskom budućnošću.

125. Mjere koje poduzimaju gruzijske vlasti ne ispunjavaju očekivanja EU-a od zemlje kandidatkinje. Vijeće prima na znanje ozbiljno opće nazadovanje u području demokracije, ljudskih prava i vladavine prava, uključujući donošenje represivnog zakonodavstva kojim se ugrožavaju temeljna prava i slobode, političku instrumentalizaciju pravosuđa, progon oporbenih čelnika, proizvoljna uhićenja prosvjednika i novinara te smanjenje prostora za građansko djelovanje.

126. Vijeće osuđuje dezinformacije i retoriku protiv EU-a koje šire gruzijske vlasti te poziva da se s time prestane.

127. Vijeće sa žaljenjem primjećuje nazadovanje Gruzije u svih devet koraka na temelju kojih joj je dodijeljen status zemlje kandidatkinje. Stoga je proces pristupanja Gruzije EU-u praktički zastao sve dok vlasti ne pokažu odlučnu predanost promjeni smjera i povratku na put pristupanja EU-u.
128. Vijeće poziva gruzijske vlasti da oslobode sve proizvoljno pritvorene političare, novinare i aktiviste, da stave izvan snage represivno zakonodavstvo, donesu demokratske, sveobuhvatne i održive reforme, u skladu s temeljnim načelima europske integracije, te da prekinu s agresivnom retorikom protiv EU-a, veleposlanika EU-a i voditelja delegacije kao prvim koracima prema ponovnom uključanju na put prema EU-u.
129. Vijeće ponovno potvrđuje potporu EU-a suverenitetu, neovisnosti i teritorijalnoj cjelovitosti Gruzije unutar njezinih međunarodno priznatih granica te ističe da je EU i dalje čvrsto predan mirnom rješavanju sukoba i politici nepriznavanja i angažmana, među ostalim putem prisutnosti Promatračke misije EU-a u Gruziji.
130. Vijeće izražava žaljenje zbog toga što Gruzija i dalje ne poštuje preporuke iz sedmog izvješća o suspenziji mehanizma viza te poziva gruzijske vlasti da ih ispune i bez odgode ispune mjerila za liberalizaciju viznog režima.
131. Vijeće ponovno ističe da snažno očekuje da Gruzija, kao glavni prioritet, pojača napore u cilju potpunog usklađivanja s ZVSP-om, osobito usklađivanjem s mjerama ograničavanja EU-a protiv Rusije i Bjelarusa poduzetima u kontekstu agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine. Vijeće ujedno poziva gruzijske vlasti da se suzdrže od postupaka i izjava koji su u suprotnosti sa stajalištima EU-a o vanjskoj politici. Vijeće potiče Gruziju da nastavi suradnju u sprječavanju zaobilaženja mjera ograničavanja EU-a.
-